

Yksityisteiden hoitovastuut Raisiossa

Infralautakunta 11.03.2025 § 36
306/10.03.01.00/2025

Valmistelija: kaupungininsinööri Mikko Kunttu, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginhallitus on 5.4.1993 § 275 päättänyt, että yksityistiet otetaan kaupungin hoitovastuulle vuoden 1994 alusta lukien. Teknisen viraston tehtäväksi annettiin määrittää sellaiset kriteerit, jotka täyttävät yksityistiet voidaan ottaa kaupungin haltuun. Lisäksi piti esittää, missä järjestyksessä tiet otetaan haltuun ja mitä ovat kustannukset (huomioitava talousarviossa). Tekninen lautakunta esitti, että yksityistiet siirtyvät kaupungin ylläpitoon asemakaavan vahvistumisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Muiden yksityisteiden hoitoon otosta päätetään talousarviokäsittelyn yhteydessä edellytyksenä, että tiekunta on korjannut (korjaustarpeen arviointi -selvitys) tien kyseisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Siirtymisen ehtona oli määräraha talousarvioon lisääntyneen kunnossapidon takia. Yksityistieverkosto on kokonaan kaupungin hoidossa 31.12.1996 (yhteensä 7,887 km). Korjaustarpeen arviointi -selvityksessä arvioitiin yhteispituudeltaan n. 50,5 km yksityisteitä. Kaupunginhallituksen päätökseen oli kirjattu termi *hoito*. Hoidolla tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka liittyvät päivittäiseen käytettävyyteen. Kunnossapito on hieman laajempi käsite, joka pitää sisällään pieniä investointeja. Ero ei ole suuri, mutta suuremmat investoinnit eivät ole koskaan kuuluneet päätöksen piiriin.

Raision kaupungin tekninen lautakunta on 1.10.2013 pitämässään kokouksessa päättänyt suorittaa alueelliset yksityistietoimitukset, jossa luodaan alueelliset yksityistiet ja niille tiekunnat (tekninen lautakunta § 151 1.10.2013). Maanmittauslaitos on suorittanut vuoden 2014 aikana alueelliset yksityistietoimitukset. Toimitusten jälkeen Raision kaupungin alueelle tuli kaksikymmentä tiekuntaa, joiden tulevat hoito- ja avustuskäytännöt oli tuotava teknisen lautakunnan päätettäväksi.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 13.2.2018 päättänyt aloittaa yksityisteiden hoidon siirtämisen kaupungilta tiekunnille. Hankkeeseen kiinnitettiin avustava konsultti tarjouskilpailun kautta. Hankkeen vaiheet ovat olleet seuraavat:

1. Perustietojen keruu
2. Infotilaisuudet
3. Alustavien tieyksikkölaskelmien tekeminen
4. Yksityisteiden kuntotutkimukset
5. Tie kuntien perustamiskokoukset ja hoitokuntien muodostaminen
6. Hoitokuntien ja toimitsijamiesten koulutus
7. Korjaustoimenpiteet

Yksityisteiden sijainti- ja perustietoaineistoa päivitettiin liittämällä aineistoon kiinteistö-, maanomistus- ja kaavoitustiedot sekä julkiset palvelut. Infotilaisuuskutsun yhteydessä lähetettiin kiinteistönomistajille perustietolomake, joka toimi osana perustietojen laajentamista. Kutsu lähetettiin 13.3.2018. Projektin infotilaisuudet järjestettiin Martinsalissa 26.–27.3.2018 ja niihin osallistui arviolta n. 400 henkilöä.

Paikkatietoanalyysin ja palautettujen perustietolomakkeiden avulla jokaiselle yksityistielle suoritettiin alustavat tieyksikkölaskelmat, pois lukien

Tahviontie, Syrjätie ja Marjasmäentie. Kyseisillä yksityisteillä oli olemassa tieyksikkölaskelma ja ne toimivat yksityistielain mukaisin edellytyksin. Alustavia yksikkölaskelmia täydennettiin tiekunnan kokouksien yhteydessä saatujen lisätietojen perusteella, jonka jälkeen laskelmat luovutettiin tiekuntien käyttöön. Tieyksikkölaskelmat perustuivat Maanmittauslaitoksen julkaisuun nro 92 vuodelta 2015.

Yksityistiet videokuvattiin ja tutkittiin maatutkalla 17.–18.4.2018. Maatutkaus liitettiin kuntokartoituksen osaksi. Tutkimukseen liittyvät maastotyöt toteutettiin 29.5.–31.5.2018 välisenä aikana. Maastotöihin sisältyi kuntokartoituksen laadinta ja tierumpuinventory. Tekninen lautakunta on saanut yksityisteiden tilannekatsauksen kokouksessaan 12.6.2018. Lisäksi kuntokartoituksen tuloksia on käsitelty kokouksessa 11.9.2018.

Tiekuntien perustamiskokoukset järjestettiin 1.11.–13.12.2018. Tavoitteena oli saada tiekunnat lainmukaisesti päätöskelpoisiksi toiminnan uudelleen käynnistämisen ja koulutuksen kautta. Järjestetyissä tiekunnan kokouksissa 13 yksityistiekuntaa aktivoituivat ja tiekunnille valittiin kokouksessa hoitokunnan jäsenet. Tiekuunnista 3 jäivät nukkuviksi ja hoitokunta jäi valitsematta. Toiminnaltaan aktiivisia tiekuntia oli neljä. Hoitokuntien ja toimitsijamiesten koulutus järjestettiin 12.12.2018. Koulutukseen kutsuttiin 60 henkilöä. Koulutukseen osallistui 38 henkilöä.

Yksityisteiden kunnostukset aloitettiin vuonna 2019. Kunnostukset jatkuivat vuoteen 2022 saakka. Raisonjoen ennallistamistyöt keskeyttivät yksityisteiden kunnostukset. Mahittulan ja Petterinpellon tiekuntien kunnostukset toteutettiin Raisonjoen ennallistamisprojektin valmistumisen jälkeen vuoden 2024 aikana.

Raison infralautakunta on päättänyt yksityisteiden hoitovastuun siirtämisestä takaisin tiekunnille 12.9.2023 § 85 (infralautakunta on hylännyt asiaan kohdistuneet oikaisuvaatimukset ja pitänyt 12.9.2023 tehdyn päätöksen voimassa 12.12.2023). Päätöksen valmistelutekstiin on kirjattu, että avustamisperiaatteet tuodaan infralautakunnan vahvistettavaksi erillisen valmistelun kautta. Myös infralautakunnan aloitevastauksessa 12.12.2023 otetaan kantaa avustusperiaatepäätökseen. Lisäksi luvattiin järjestää informaatiotilaisuus Suomen Tieyhdistys ry:n kanssa. Informaatiotilaisuus järjestettiin 8.2.2024 klo 17–19.30 Martinsalissa. Vuoden 2025 talousarvioesitykseen sisältyi 60.000 € varaus tiekuntien kunnossapitoavustuksiin. Yksityisteiden hoito- ja hallintovastuu alkoi 1.5.2024.

Kaupunginhallituksen vuoden 2025 talousarviokäsittelyn yhteydessä 28.10.2024 § 326 Emma Lindqvist esitti Mika Koiviston kannattamana s. 65 kohtaan 5.3. Käyttötalous: *Infralautakunta, viimeinen tekstikappale korvataan seuraavalla virkkeellä: Kaupunki jatkaa yksityisteiden kunnossapitoa talvikaudella 2024–2025. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.* Lisäksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti muuttaa yksityisteiden avustuksiin varattavaa summaa niin, että se on 30.000 euroa vuonna 2025.

Kaupunginhallituksen päätöksen vuoksi Infralautakunta päätti kokouksessaan 29.10.2024 § 104 seuraavasti: *Infralautakunta keskusteli yksityisteiden hoidosta. Keskustelun kuluessa puheenjohtaja ehdotti, että kaupunginhallituksen 28.10.2024 tekemän yksityisteitä koskevan talousarviopäätöksen johdosta infralautakunta perustaa yksityisteiden periaatteita valmistelevan työryhmän, johon kuuluu lautakunnan puheenjohtajisto; Janne Aso (varajäseneksi Venla Käyhkö), Niko Dahlgren*

(varajäseneksi Kalle Myllymäki) ja Pirita Efe (varajäseneksi Sari Suominen) sekä tekninen johtaja ja kaupungininsinööri.

Työryhmä kokoontui 3 kertaa (26.11.2024, 10.12.2024 ja 21.1.2025). Ensimmäisessä kokouksessa käytiin läpi asiaan liittyvät vanhat päätökset, yksityisteihin liittyvä asemakaavoitustilanne sekä määrätietoja yksityisteihin liittyen. Lisäksi tarkennettiin seuraavaan kokoukseen selvitettäviä asioita, joita olivat avustaminen ja yksityisteiden sitouttaminen talvihoidon kilpailutukseen. Kaupunki ei kuitenkaan voi velvoittaa urakoitsijaa antamaan tarjousta / tekemään sopimusta kolmannen osapuolen kanssa. Näin ollen esitetty vaihtoehto, jossa kaupunki kilpailuttaisi talvihoidon yksityisteiden puolesta, ei ole mahdollinen.

Kolmannessa kokouksessa esitettiin vaihtoehtoisesti malli, jossa talvihoito jäisi kaupungin vastuulle, mutta kesähoidosta ja peruskorjauksista vastaisivat yksityistiet itsenäisesti. Talvihoidolla tässä yhteydessä tarkoitetaan aurausta/sohjon poistoa, liukkauden torjuntaa, pinnan tasausta (polanteen poisto), lumen poistoa ja siirtoa (liikenneturvallisuutta vaarantavat lumivallit) ja hiekoitushiekan poistoa. Talvihoidon toteuttaminen kaupungin toimesta on yksi avustuksen muoto. Näin ollen rahallisesta avustamisesta luovuttaisiin, koska kustannuksista suuri osa jäisi kaupungille (talvihoito + katuvalaistus). Tiekunnan olisi kuitenkin mahdollista hakea avustusta suurempiin investointeihin ELY-keskukselta. Talvikunnossapidon toteuttaminen kuitenkin edellyttää sopimista tiekuntien ja kaupungin välillä. Järjestäytymättömien yksityisteiden (ns. sopimus- ja kiinteistökohtaiset tiet) osalta tarvitaan henkilö, joka edustaa yksityistietä (esim. valtakirja) neuvoteltaessa asioista. Järjestäytyneiden tiekuntien osalta tiekuntien puheenjohtajat edustaisivat tiekuntia.

Esittelijä

Tekninen johtaja Timo Oja

Päätösehdotus

Infralautakunta päättää, että yksityisteiden talvihoito säilyy kaupungilla ja tiekunnat/yksityistiet vastaavat kesähoidosta ja peruskorjauksista itsenäisesti.

Infralautakunta edellyttää tiekuntien/yksityisteiden ja kaupungin välistä sopimusta talvihoidon toteuttamisesta.

Päätös

Leena Rihko ehdotti Kalle Myllymäen kannattamana, että Raisiossa olevat yksityistiet otetaan kaupungin hoitovastuulle vuoden 2026 alusta lukien. Tarvittava määräraha varataan vuoden 2026 talousarvioon.

Mikko Monnonen ehdotti Eila Karsikkaan kannattamana, että talousarvioesityksessä ollut 30.000 euroa palautetaan yksityisteiden haettavaksi avustukseksi.

Pidettiin kokoustauko tämän asian aikana klo 18.21–18.26.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaksi esittelijän pohjaehdotuksesta poikkeavaa kannatettua ehdotusta, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti seuraavaa äänestysjärjestä: ensin asetetaan vastakkain esittelijän ehdotus ja Mikko Monnosen tekemä ehdotus. Näistä voittanut ehdotus asetetaan vastakkain Leena Rihkon tekemän ehdotuksen kanssa. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestys 1

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestys ehdotuksen: suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän tekemää ehdotusta

kannattavat äänestävät jaa ja Mikko Monnosen tekemää ehdotusta
kannattavat äänestävät ei.

Äänestyksessä annettiin 5 jaa-ääntä (Arsalo, Aso, Dahlgren, Käyhkö ja Äikäs) ja 4 ei-ääntä (Karsikas, Monnonen, Myllymäki ja Rihko).
Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus voitti äänestyksen.

Äänestys 2

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestusehdotuksen:
suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän tekemää ehdotusta
kannattavat äänestävät jaa ja Leena Rihkon tekemää ehdotusta
kannattavat äänestävät ei.

Äänestyksessä annettiin 5 jaa-ääntä (Arsalo, Aso, Dahlgren, Käyhkö ja Äikäs) ja 4 ei-ääntä (Karsikas, Monnonen, Myllymäki ja Rihko).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus oli tullut infralautakunnan päätökseksi.